
Публикуван на: 10-06-2010

Източник: [Портал Европа](#)

Статия на евродепутата Илиана Иванова (ГЕРБ/ЕНП) за списанието на Европейския парламент EP Today

Европа страда много от тежката икономическа криза. Ние винаги сме подчертавали единството в многообразието като една от основните ценности на европейската интеграция. Вътрешния пазар на ЕС винаги е бил припознаван като едно от най-добрите постижения на европейската интеграция. В същото време ние никога не сме използвали напълно ефективно потенциала му. И това определено трябва да бъде наш приоритет в справянето с кризата.

На 9-ти май 2010 година от проф. Марио Монти представи доклад на председателя на Европейската комисия за "Нова стратегия за единен пазар - в услуга на европейската икономика и обществото". В същото време Европейският парламент гласува на 20 май 2010 г. доклад за предоставяне на единен пазар на потребителите и гражданите. Двата документа се занимават с бъдещата политика за единния пазар, с укрепването му и с възможностите за пълна реализация на потенциала му. Ние политиците, независимо дали на европейско или национално равнище, споделяме общото разбиране, че Европа се нуждае от нов тласък за развитието на вътрешния пазар. Основните принципи на съществуване на Европейския съюз и по-специално на единния пазар са четирите свободи на движение - на стоки, хора, услуги и капитали. Свободното движение на хора и в частност на работниците е залегнало в договорите още през 1957 г. Въпреки това дори и днес, през 2010 г. гражданите на новите страни-членки не могат да се възползват от мобилността на работниците си. Те нямат право да работят свободно, да кандидатстват за работа и да бъдат наети. Това е в противоречие не само с принципа на свободно движение, но и с принципа на недискриминация.

В момента десет страни-членки налагат ограничения, които не позволяват на граждани от България и Румъния да работят свободно в рамките на тези държави. В края на миналата година аз инициирах кампания срещу ограниченията за работници в ЕС, тъй като вярвам, че трябва да има равенство и да няма двойни стандарти в Европейския съюз независимо от страната на произход, и защото ние като европейските граждани сме по-силни като едно цяло и имаме общи цели за просперитет на единния пазар. Правото на гражданите на ЕС да пътуват свободно из други страни-членки на ЕС, да започват работа и да пребивават там с членовете на техните семейства е от съществено значение за общия пазар. Прилагането на тези ограничителни мерки нарушава гладкото функциониране на вътрешния пазар, а и идеята за ЕС като цяло.

Преди три години, когато България и Румъния се присъединиха към ЕС, присъединителните ни

договори предвиждаха преходни разпоредби относно свободното движение на работници. В края на първия етап (края на 2008г.) Европейската комисия е длъжна да подготви доклад и да се даде възможност на Съвета да преразгледа първия етап от преходните разпоредби.

В края на 2008 г. Комисията представи този доклад относно въздействието на свободното движение на работници в контекста на разширяването на ЕС [1](#) . Основната цел на документа бе да служи като основа за преразглеждане от Съвета през първите две години на преходния режим за свободно движение на работници в съответствие с параграф 3 от приложения VI и VII през 2005 г. в Договора за присъединяване на България и Румъния.

Според Комисията работниците от България, Румъния и държави-членки от ЕС-10 са допринесли за задоволяването на по-голямо търсене на работна ръка в приемащите страни и по този начин са оказали съществен принос за устойчивия икономически растеж. Фактите показват, че мобилността на работници в ЕС след разширяването не е причинило - и е малко вероятно да доведе - до сериозни сътресения на пазара на труда. Освен това обемът и посоката на потоците на мобилност се управляват по-скоро от общото предлагане на работна сила и търсенето и други фактори, отколкото от ограниченията за достъп до пазара на труда. Тези ограничения могат да забавят трудовите корекции на пазара и дори да се засили разпространението на недеклариран труд.

Дори и след тези силни и категорични заключения, някои държави-членки решиха да запазят трудовите ограничения. Комисията препоръчва на националните правителства да размислят и решат дали са им все още нужни тези ограничения с оглед на положението на техните национални пазари на труда. Разглеждайки последните икономически развития и техните възможни въздействия върху положението на пазара на труда, опитът сочи, че трансграничната мобилност на труда обикновено е саморегулираща се и има спад във времена на икономически затруднения.

Националните правителства преобладаващо вземат предвид националните политически съображения, когато се решава дали да се вдигнат ограниченията. Така, десет държави-членки продължиха ограничителни мерки за втория период - до 31 декември 2011г. И това определено е едно поражение за европейската интеграция, както основателите на ЕС биха го видели.

Тези ограничения са със сигурност са допринесли за това, което проф. Монти описва в доклад за новата стратегия на вътрешния пазар - "Проучванията показват, че мненията за единния пазар днес варират от липса на интерес до откровено противопоставяне. Голяма част от разочарованието обаче идва от все още съществуващите бариери или от липсата на инструменти, с които да решат проблемите си, занимавайки в единния пазар". В доклада се заключава, че затворените национални пазари на труда или затворени за чужди работници сектори, защитени от конкуренцията, нито ще доведат до по-голяма заетост, нито до по-бърз растеж. Мобилността на работната ръка е ключът за поемане на асиметричните шокове и за отговор на местните процеси на реструктуриране на икономиката в рамките на еврозоната, когато валутния курс и инструментите на паричната политика вече не са на разположение на националните власти. Все още на Европа ѝ липсва мобилността на работната ръка, от която ЕС се нуждае за подобряване на ефективността на пазарите на труда и да се осигури гладкото функциониране на паричния съюз.

След избирането ми за член на Европейския парламент, аз предприех редица мерки и стъпки, за да се гарантират правата на гражданите на новите държави-членки и да няма пряка или непряка дискриминация срещу работници в ЕС и техните семейства въз основа на тяхната страна на гражданство. Много европейски граждани вече се обръщат към мен във връзка с рестриктивни мерки, мудни и скъпоструващи административни процедури, които трябва да преминат, кандидатствайки за работа в ЕС. Това не бива да се допуска в един съюз на солидарност, за

какъвто често прокламираме ЕС.

Дори български студенти в Холандия, които имат официално право да работят в продължение на десет часа седмично, за да плащат за образованието си, също са изправени пред трудности - университетският статут не се прилага и те трябва да кандидатстват за разрешително за работа. Ние като политици допускаме да се ограничава образованието на нашите деца, на бъдещите поколения, а това в никакъв случай няма да доведе до положителни резултати. Трябва да се сложи край на това нещо и по-добре рано, отколкото късно!

През март 2010 г. изпратих на писмен въпрос [2](#) на Европейската комисия, за да се изясни политическата воля на новите комисари и дали проблемът с ограниченията и отрицателните икономически последици ще бъдат решени. Комисар Андор от името на Комисията ме увери, че принципно ЕК напълно подкрепя пълното прилагане на четирите свободи, включително свободното движение на работници в рамките на ЕС. ЕК също така препоръчва на държавите-членки, които продължават да прилагат ограничения за достъп на пазара на труда, да прегледат позицията си в светлината на горепосочения доклад от ноември 2008 г., който установи, че общото въздействие на мобилността след разширяването е положително.

Не на последно място, на 20 май 2010 г. Европейският парламент гласува в Страсбург доклад за осигуряване на единен пазар за потребителите и гражданите. Чрез тази политическа резолюция ЕП очертава водещите насоки за бъдещето на единния пазар. Евродепутатите подчертаха, че някои ограничения на труда за работници от новите държави-членки все още съществуват в рамките на единния пазар и призоваха държавите-членки, вземайки предвид всички положителни и отрицателни последици от отварянето на националните пазари, да обмислят премахването на съществуващите ограничения. Дори и депутатите от страни, които все още прилагат ограничения гласуваха за този текст. Защото точно такъв трябва да бъде вътрешният пазар - без вътрешни граници.

Трудовите ограничения са много вредни, особено във времена на икономическа криза. Неравно третиране на новите страни-членки задълбочава разделението в Европейския съюз и не позволява ефективното използване на всички възможности за икономическо възстановяване на Европа. Както проф. Монти посочва в доклада си - с тези ограничения, ние рушим имиджа на ЕС сред неговите граждани.

Едно от основните предизвикателства за ЕС винаги е било възприятието на гражданите за Съюза, образът на ЕС сред европейците. Нещо повече - трудовите ограничения към граждани на новите държави-членки като цяло са срещу основните европейски ценности като свободното движение, недискриминацията, равни права и приближаване на ЕС до неговите граждани.

Днес повече от всякога се нуждаем от подкрепата на гражданите на ЕС за продължаването и задълбочаването на европейската интеграция. И все така очакваме десетте държави-членки да обмислят премахване на ограниченията на трудовия пазар спрямо българските и румънските работници възможно най-скоро, в интерес на самия ЕС, в интерес на всички граждани на ЕС.

1 Влияние на свободното движение на работници в контекста на разширяването на ЕС (COM(2008)765 final of 18 November 2008)

2 Писмен въпрос E-2045/2010